

פרוטוקול מס. 43
מישיבת וועדת הכנסת שהתקיימה ביום ג',
כ"ד בתמוז תשל" (28.7.70) בשעה 8.30

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

י. ישעיהו - שרעבי - יו"ר
ד. ארזי
א. אנקוריון
ס. ביבי
י. גולן
י. ש. גרוס
א. הראל
א. זילברברג
ב. נסים
י. נבון
א. רזיאל-נאור

מזמנים:

ח. ליאור - מזכיר הכנסת
ק. ארן - סגן מזכיר הכנסת
מר שר - יועץ משפטי

מ. טפסי - מזכירת הוועדה

רשמה: ט. קוטלר

סדר היום:

תקנון הכנסת - הצעות ל סדר היום.

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי:

אני פותח את הישיבה.
ועדת המסנה מגישה לוועדה פרק שלם של
תיקונים ושנויים בתקנון. בדף הראשון המוגש תמצאו תיקונים ושנויים
הנובעים בעיקר משנויים שחלו בנוהג או תיקוני נוסח. תיקון 2(2)(ד)
נובע משנוי שחל בנוהג בכנסת, כאשר אחת לשבוע מועלות הצעות לסדר היום
ואחת לשבוע הצעות חוק פרטיות, בשני שבועות נפרדים. זה צריך להכנס
לתקנון, אלא שניסחנו זאת בצורה כזאת שמסאירה ליושב ראש ולסגנים מצב
גמיש והם יכולים לתעמ'ד על סדר היום את שני הדברים בישיבה אחת.
ברור שישיבה אחת בשבוע מוקדשת להצעות לסדר היום או הצעות חוק פרטיות.

תיקון 4 מתחייב משנויים בנוסח

שהכנסנו בפרק הבא.

סעיף 71א הולך בעקבות הנוהג הקיים
שלא היה כתוב בתקנון ומצאנו לנחוץ שיהיה כתוב בו. בדומה לו סעיף 71ד.

אחד החידושים הבולטים הוא בסעיף 71ב,
שנא לקבוע מה היא מהותה של הצעה לסדר היום. הוא קובע תנאים לניסוחה.
את לשון ההצעה למדנו מהכתוב בתקנון לגבי שאילתות. לאחר הוראות מפורשות,
זה נשאר בתחום סמכות היושב ראש להחליט לגבי הצעה לסדר היום, כאשר
יש לו סעיפים מפורשים עליהם הוא יכול להסתמך במקרה שהוא דוחה הצעה
לסדר היום.

סעיף 71ג הוא תיקון שמתחייב מן הנסיון
שהיה לנו. הרחבנו את הסעיף הקיים בתקנון לא רק לגבי נושאים שעלולים
לפגוע בבטחון המדינה, אלא גם ביחסי החוץ שלה או בפעולות כלכליות
בינלאומיות חסויות. זה דבר מוגדר על פי החלטת ועדת החוץ והבטחון ואינו
שדירותי.

מה פירוש פעולות כלכליות חסויות?

א. הראל:

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי:

ענין צנור הנפט, למשל.
שנוי נוסף הכנסנו בסעיף קטן (ב).
כאשר יושב-ראש הכנסת חושב שהדיון צריך להתקיים בוועדת החוץ והבטחון
במקום בכנסת, הוא יתיעץ על כך עם יושב-ראש ועדת החוץ והבטחון ולא
עם הוועדה כולה. כאשר הוא מתיעץ עם הוועדה כולה, הרי זה כאילו כבר התקיים
הדיון. נוסף לכך, הוועדה רשאית שלא לפרסם מסקנותיה. הוספנו שיכולה
להיות הצעה דחופה מעין זו, והדיון בה יהיה דחוף, אם היושב-ראש מכיר
בדחיפותה.

סעיף 71ו בא לקבוע את אישור החיפוף
על ידי היושב-ראש והסגנים, ונותן הגדרה מה היא הצעה דחופה. ע עכשיו
הדבר היה מסתדר על ידי כללים שהיושב-ראש והסגנים קבעו לעצמם, דבר שיכול
להיות על פי שיקול חולף לפי הענין. מצאנו לנכון להתקין כללים לכך.

אני צריך להוסיף כי יש לי הצעת מיעוט
להוסיף לאותו סעיף פיסקה (3) שמוסיף לכללים, גם אם הממשלה הסכימה
לכך שהדיון בהצעה פלונזית הוא דחוף. הרוב בוועדה לא קיבל את הצעתו זו.

סעיף 71ז בא לאשר נוהלים קיימים אלא
שאינם כתובים בתקנון. סעיף 71ח כתוב בתקנון ומועק לכאן כדי לתת לכל
הפרק שלימות אחת.

סעיף 71ט יש חידוש.

האם יושב-ראש הכנסת יודע על החידוש הזה?

א. רוזנאל-נאור:

כן.

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי:

סעיף 71ט גם הוא מכניס שנוי. אם חברי כנסת
מסייעות שונות הגישו הצעות לסדר היום באותו
נושא או בנושאים שמהותם שווה, ונספר חברי אותן מיעוט מהווה רוב בכנסת,

יאשרו זאת היושב ראש והסגנים ויראו את הנושא כאילו החליטה הכנסת לדון בו והוא יכלל בסדר היום של הכנסת. כלומר, סעיף זה בא להסדיר את התופעה ששה-שבעה חברי כנסת, שאחוריהם מתיצב רוב הכנסת, יגישו הצעות דומות לסדר היום. הדיון בהצעות מעין אלה יהיה לפי הכללים של סעיף 51(3) של התקנון. כלומר, או שהממשלה פותחת בדיון או שאחד המציעים פותח בדיון, ואם אין הסכמה ביניהם, היושב-ראש קובע מי יפתח בדיון. גם לגבי דחיפות חל אותו הסדר.

בסעיף 71א יש חידושים אחדים, מהם ברורים ומהם רמוזים. חבר כנסת ידבר בהביאו הצעה לסדר היום במשך 15 דקות. כאשר הממשלה מסכימה לדיון בהצעה לסדר היום, יש משום כפילות כאשר השר המשיב מעסיק את הכנסת, ולבסוף מציע לקבל את ההצעה לסדר היום. רק אם הכנסת או השר או מישהו מחברי הכנסת מתנגדים ומציעים להעביר את ההצעה לוועדה, זה דבר שיכול להיעשות על ידי הכנסת. אם הממשלה מציעה והכנסת מסכימה, יוכנס הדבר לסדר היום. הכוונה להכניס את הדיון למסגרת לגיטימית ויעילה ועניינית.

בסעיף 71ב מוטלת זו הפעם הראשונה הגבלה על זמן הדיבור בדברי תשובת חבר הממשלה.

א. רזיאל-נאור: אינני מבינה את השיקול המונח ביסוד ההצעה הזאת.

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: כאשר השר מסכים שיהיה דיון - שיהיה דיון. לשם מה הדיון המוקדם? אם השר רוצה להציע להסיר את ההצעה מסדר היום, הוא צריך לבוא ולנמק מדוע. ואז ניתנות לו 30 דקות לביטוי הצעתו.

כפיסקה (ב) הכוונה לכך שדשאי חבר כנסת מסיעתו או שלא מסיעתו של המציע, להציע להעביר את הנושא לוועדה. לאחר מכן כתוב, שאם אין מי שציע להעביר את ההצעה לוועדה, יכול המציע עצמו, בעל ההצעה, לבקש להעביר את הצעתו לוועדה, בלי הנמקה, ועל כך מצביעים. כאשר הממשלה היא שמציעה לדון בנושא בוועדת כנסת, רשות הדיבור של השר מוגבלת ל-10 דקות. נשארת האפשרות לאחד מחברי הכנסת להציע שלא לדון, וגם זאת בגבול של 5 דקות.

סעיף 71טו בא לתת לשר נציג הממשלה, כשהוא מדבר בשם הממשלה, רשות לדבר בכל שלב משלבי הדיון, בהגבלה, כאשר הוא רוצה להעמיד עובדות על תיקונו או על דיוקו. על ידי כך אנחנו פטורים מכל תמיהה שהיתה מתעוררת לפני כן במקרה כזה.

סעיף 71טז בא לקבוע את שיטת ההצבעה. עד עתה איו מצביעים על שלוש אפשרויות - לדון בהצעה, להורידה, להעבירה לוועדה. בכך אין הגיון. המליאה צריכה להחליט אם היא מסכימה להעמיד את ההצעה לדיון או לא. מצביעים בעד ונגד. הצבעה שניה היא אם להעביר את ההצעה לוועדה או לא. גם זה מצביעים בעד ונגד.

סעיף 71ז בא להשיב לשאלה כאשר מתעוררת בקשה להשהות את ההצבעה על ההצעה לסדר היום.

א. רזיאל-נאור: יש להוסיף את המלה "בנאם", במשפט האחרון. אחרת משתמע כאילו לא יהיה בכנסת דיון בנושא כלשהו.

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: אני מקבל זאת. סעיף 71ז הוא חידוש. זה נוגע להודעות נמנעים. סעיף 71א נלקח מהכנסת השישית, כלומר, שחבר כנסת יכול לחזור בו מהצעתו, גם כאשר הנושא כבר נידון בוועדה.

א. הראל: מה יהיה דינו של חבר כנסת שבהסתמך על הצעה זו לא הגיש הצעה דומה?

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: מתנגד בהצבעה בכנסת.

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: אני עובר להצעות המיעוט. סעיף (3) צריך להיות כלול בין הקריטריונים להצעות דחופות לסדר היום. ההצעה הראשונה באה להכניס חידוש מרחיק לכת, שהמציע הצעות לסדר היום יצטרף להצעתו הצעה לסיכום הדיון, אם הכנסת תחליט לכלול את הנושא בסדר יומה. למשל בענין שביטת האחיות, מה הוא מציע לכנסת להחליט, שיתקנו להן את המסכורת, שישנו את תנאי העבודה וכו'. על ידי כך הצעה לסדר היום לא תהיה בגדר דיבור בעלמא אלא תהיה מלווה בתכלית.

הפיסקה השנייה נוגעת למכסת ההצעות לסדר היום לפי גודל השיעור. זה דבר שנהגנו לפיו עד כה. המיעוט סבור שהדבר צריך להיות כתוב בתקנון. יש שתי דרכים בענין זה, האחת שלא לכתוב זאת בתקנון אבל לנהוג כך, והשנייה שהמיעוט אומר, שאם במילא זהו תוהג, מוטב שיהיה כתוב. אם לא יהיה כתוב, לא נוכל לנהוג כך, כאשר רק עכשיו מאשרים שנויים בתקנון ולא מתיחסים לסוגיה זאת בפירוש.

אני רוצה לציין את עזרתם של היועצים המשפטיים וחברי ועדת המשנה. הם עשו עבודה חשובה ומאומצת.

ר. ארזי: כאחד מחברי ועדת המשנה אני רואה חובה להביע תודה ליושב-ראש הוועדה. אני חייב לומר שציקר העובדה נעשתה על ידו. אנחנו חייבים לו תודה.

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: אנחנו עוברים לדיון בכל סעיף.

סעיף 1 החלט: לקבל סעיף 1 בנוסח הוועדה.

סעיף 2

י. ש. גרום: האם משמעותו של סעיף זה שגם הממשלה צריכה להסכים וגם הכנסת?

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: ל"או" ול"ו" אותה משמעות. את ענין הליטוש הלשוני נשאיר למר שלי.

מר שר: הייתי מציע לכתוב "וכן" במקום "ו".

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: אני מסכים לכך.

ב. נסים: מתכוונים למשהו אחד וכותבים דבר אחר.

א. אנקוריון: מתי מחליטה הכנסת להעמיד הצעות חוק פרטיות לדיון?

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: "וכן" על פי החלטת הכנסת לכלול נושאים בסדר היום, לפי הצעה של חברי כנסת. אני יכול להבין שזה כולל גם הצעות חוק פרטיות.

ב. נסים: יש פה תערובת של מין בשאינו מינו. יש הצעות הממשלה, יש החלטות של הכנסת לרון בנושא לסדר היום. השאלה איך יקבע סדר היום היא שאלה מינהלית. בעל הסמכות הוא היושב-ראש. על פי מה? על פי הצעת הממשלה. מה עושה הכנסת? היא מצייע לו מה יהיה קודם למה? זה ענין מינהלי. מה שמדובר על הצעת הממשלה זה לא על הצעות חוק של הממשלה, אלא מה להקדים לפני מה. החלטת הכנסת אינה מה להקדים על פני מה.

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: הממשלה מציעה חוקים אחדים לדיון. על פי רצונה נקבע מה יובא ביום שני ומה ביום שלישי. היושב-ראש קובע מה להקדים בסדר היום.

ב. נסיים:

לא. יושב-ראש הכנסת הוא הקובע את סדר היום, על פי הצעת הממשלה. לממשלה יש סדר עדיפויות משלה ועל פיה ישק הדובר. אני מבין שהרצון הוא לומר שיש דבר אחד שהממשלה לא תיגע בו, וזה ענין הצעות לסדר היום שמועדן ביום רביעי אחת לשבועיים. בא הסעיף ואומר שסדר היום יקבע על ידי יושב ראש הכנסת על פי הצעת הממשלה, אבל המדובר אינו על הצעות חוק של הממשלה, אלא על הצעות הממשלה מה להקדים על פני מה מכלל החומר שהממשלה מביאה לכנסת; ולאחר מכן מוסיפים "וכן על פי החלטות הכנסת". זאת אומרת שאם פעם התקבלה הצעה בענין הטלביזיה, עליה יש לדון בכנסת, זה גם כן צריך להיות בהתחשב בדעת הממשלה. זו תערובת של שני ענינים שונים.

י. ש. גרוס:

אפשר לעשות סעיף נפרד.

היור' י. ישעיהו-שרעבי:

הממשלה שולחת חוקים ליושב-ראש הכנסת. הוא מכין את לוח סדר היום. אם הממשלה מבקשת להקדים סעיף זה או אחר, הוא וודאי מתחשב בכך. מה באנו להוסיף? כאשר הכנסת מחליטה להוסיף לסדר היום דיון בענין הטלביזיה - גם זה יכנס לסדר היום. וזאת לפי אותה סמכות. ההצעות מונחות לפני השרשב ראש, והוא יקבע מתי יהיה סעיף זה ומתי יהיה סעיף אחר. אם צריך לחלק זאת לשני סעיפים - נעשה זאת.

א. אנקוריון:

אני חושב שחסר כאן אלמנט שלישי של הצעות חוק פרטיות.

מר שר:

לכך יש פרק שלם.

א. אנקוריון:

אני מקבל את הרעיון לחלק זאת לשני סעיפים. צריך להוסיף כאן גם את החלטת היושב-ראש והסגנים לכולל בסדר היום דיון על הצעות חוק פרטיות.

היור' י. ישעיהו-שרעבי:

כאן מדובר בהצעות לסדר היום. לענין הצעות חוק פרטיות יש פרק נפרד שקובע

את הפרוצדורות.

א. אנקוריון:

אתה טועה. כאן מדובר בקביעת סדר היום של הכנסת.

ר. ארוז:

התיקונים ואלה נוגעים גם להצעות חוק פרטיות וגם להצעות לסדר היום. איבנו יכולים להפריד פה. אם רוצים להפריד, צריך להפריד בתקנון את כל הסעיפים האלה, ואז עלול להיות שבפרק שיקרא הצעות חוק פרטיות נצטרך לחזור על הדברים. משום כך אין מנוס אלא לכלול זאת פה.

הייתי אומר: סדר היום של הישיבה יקבע על פי הצעת הממשלה ובעקבות החלטות הכנסת. הכנסת מחליטה על הכנסת נושא מסויים לסדר היום ולא מתי יתקיים הדיון בו. בעקבות החלטותיה אלה יקבע היושב-ראש מתי יתקיים הדיון.

א. רוזאל-נאור:

יש לומר שסדר היום יקבע על ידי יושב-ראש הכנסת, ויכלול הצעות חוק והודעות המוגשות על ידי הממשלה והצעות חוק פרטיות של חברי כנסת, וכן הצעות לסדר היום שהובאו על ידי חברי הכנסת ואשר הכנסת החליטה לקבלן לסדר היום.

היור' י. ישעיהו:

אנחנו מדברים על הצעות לסדר היום שהכנסת צר החליטה להעמידן על סדר היום.

מ. בניני:

אני מציע לפסק אחרת. א) סדר היום לישיבת הכנסת יקבע על ידי יושב-ראש הכנסת, 1. על פי הצעת הממשלה; 2. על פי החלטות הכנסת לכלול נושאים וכו'.

מר שר:

מדובר בגליון הנזיר שהיושב-ראש קובע.
הוא מורכב משני אלמנטים בלבד. האחד
מכיל את כל הדברים שהממשלה רוצה לדון בהם. ליושב ראש הכנסת יש סמכות
לקבוע מתי ידונו בהם. הדבר השני אלה הם אותם נושאים שהכנסת החליטה
לדון בהם. הם מורכבים משניים. הכנסת יכולה להחליט לדון בנושא מסויים
שמקודם הוצע לכלול אותו בסדר היום. הדבר השני, היא החליטה לדון
בהצעות חוק של חברי כנסת. בפרק 7 לתקנון הסעיף החשוב הוא סעיף 113.
אם הכנסת מחליטה לכלול בסדר יומה הצעה מסויימת של חבר-כנסת, זה הופך
להיות נושא שנמצא בסדר היום. אם הכנסת החליטה לדון בנושא, ליושב-ראש
הכנסת הסמכות לקבוע מתי. כאשר הוחלט לדון בשביעת האחיות, היושב
ראש הכיר בדחיפות ההצעה והדיון היה דחוף.

השלב הראשון של דיון בהצעת חוק פרטית
הוא כמו בדיון מוקדם בהצעה לסדר היום. מקדישים לכך יום אחד בשבועיים.
אם החליטה הכנסת לדון בכך, מביאים זאת לדיון בוועדה שמכינה זאת לקריאה
ראשונה. האלמנטים המרכזיים את סדר היום הם שניים, מצד אחד כל מה שהממשלה
מזיעה לדון בו, ומצד שני כל אותם דבר שהכנסת החליטה לדון בהם. על פי
שני הדברים האלה יושב-ראש הכנסת קובע את סדר הדיון.

ב. נסיים:

אני מציע לכתוב רק "סדר היום לישיבת
הכנסת יקבע על ידי יושב-ראש הכנסת".
זה שנוי מהותי שאני כמיה אליו. זה מרים את כבוד הכנסת. אם הכוונה
שהיושב-ראש סוברני להחליט על סדר היום, אין צורך לומר שזה לפי הצעות
הממשלה או חלטות הכנסת; אם הכוונה להתחשב בעדיפויות שהממשלה מציעה -
אין מקום לחלק השני. מה זה "על פי"?

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי:

בתקנון הובא בחשבון שהממשלה שולטת על
סדר היום שהיא מציעה.

י. נבון:

מה בענין שאילתות?

מר שר:

הן מובאות בתחילת כל ישיבה.

י. נבון:

לפי הניסוח שישנו לפנינו יש הצעות
הממשלה או החלטות הכנסת לכלול נושאים
לדיון. מה בענין שאילתות? איפה זה כתוב?

י. ארזי:

אני מציע להשאיר את סעיף 30א כמו שהיה.

מר שר:

השאילתות מוצבות על סדר היום מכוח
תקנון הכנסת. יש נושא נוסף שבגללו
בלנד הייתי מציע להשאיר את הסעיף הזה עד שנעבור על פני כל יתר הפרקים,
וזוה הנושא שאין לגביו בכלל הערות באותו סעיף טכני, קודם כל מסקנות ועדות,
וכן דיון בדיון וחשבון מבקר המדינה או הצעות חוק המוגשות מטעם ועדות.

י. נבון:

אני מצטרף להצעת חבר-הכנסת נסיים.

ב. נסיים:

אני מוכן לקבל את הצעת חבר-הכנסת ארזי
להשאיר את סעיף 30א כמו שהוא.

סעיף 2 (2)(ד)

י. נבון:

יש מקומות שכתוב "יושב-ראש הכנסת"
ויש מקומות שכתוב "יושב-ראש והסגנים".
אז זה או זה. צריכה להיות אחידות.

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי:

יש דברים בהם מחליט היושב-ראש לבדו
ויש דברים בהם הוא מחליט עם הסגנים.
זה לא ענין של לשון אחידה. זה ענין של חלוקת סמכויות.

א. רזיאל-נאור:

נושא קביעת סדר היום, איך נעשה
עכשיו למעשה?

ה'נ"ר י. ישעיהו-שרעבי:

היושב-ראש מודיע לסגנים שהצעות לסדר היום תהינה ביום רביעי. את גליון הנייר

הוא אינו מביא להתיעצות אתם.

מ. ביבי:

מזכיר הכנסת בהתייעצות עם יושב-ראש הכנסת מתקשרים בתחילת השבוע עם המשרדים השונים ובעצה אחת עם השרים במסגלה קובעים מה יהיה ביום שני ומה יהיה ביום שלישי.

ה'נ"ר י. ישעיהו-שרעבי:

למעשה נציג הממשלה משתתף בישיבות היושב-ראש והסגנים והוא אומר מה חשוב

לממשלה.

סעיף 3

ה'נ"ר י. ישעיהו-שרעבי:

בסעיף זה אני מציע שגורן אחרי שגורן בפרק כולו.

פרק 5 סעיף 71א

ה'נ"ר י. ישעיהו-שרעבי:

המדובר בהצעות הרגילות לסדר היום.

מ. ביבי:

לא נראה לי הניסוח "בכתב או במברק" למלה "בכתב" יש רבותה של "מברק".

מר שר:

מברק אינו כתב במונח הטכני שמשתמשים בו בחוקים. רוב ההצעות לסדר היום מוגשות במכתב. המברק הוא כתב שער טיפול טכני מסויים.

ה'נ"ר י. ישעיהו-שרעבי:

מה שרוצים להוציא כאן זו אפשרות להגיש הצעה לסדר היום בעל פה או בטלפון.

י. נבון:

אני מציע למחוק את המלה "מברק". אין בזה הגיון. זו לא הצעה דחופה לסדר היום. יואילו לבוא ולהגיש במכתב.

א. רוזיאל-נאור:

אני חושבת שצריך להשאיר את המברק. כאשר מדובר בהצעה דחופה, מותר

להשתמש גם בטלפון.

החלט:

להשאיר את המלה "מברק".

י. ש. גרוס:

עד עכשיו אפשר היה להגיש הצעה לסדר היום עד יום ראשון. מדוע להגביל זאת

ליום רביעי?

י. נבון:

אני תומך בדעת חבר-הכנסת גרוס. צריך להשאיר את האפשרות עד יום ראשון.

ר. ארזי:

אני תומך בחבר-הכנסת גרוס.

א. רוזיאל-נאור:

אני תומכת בדעת חבר-הכנסת גרוס.

החלט:

להשאיר את האפשרות להגיש הצעה לסדר היום עד יום ראשון בשעה 12.

סעיף 71 ב

י. נבון:

באגדה שהוא מקום צריך לכתוב שלא תועלה הצעה לסדר היום אם הצעה דומה הועלתה במליאה לפני זמן מסויים והורדה מסדר היום.

א. דזיאל-נאור:

מסעיף (א) מסתמע שהישוב-ראש יכול לא לאשר. צריך לנסח את הסעיפים הקטנים באופן שייאמר שהצעה לסדר היום לא תכלול זה וזה. אני מתנגדת לביטוי "בין היתר". לפי מה לא יאשר הישוב-ראש הצעה שחסיפיים הקטנים האלה לא חלים עליה? זה פותח פתח לשוירות. זה מקנה סמכות שרירותית.

א. אנקוריין:

גם היום זה כך. גם היום הוא יכול לסרב. סברנו שנכל זאת' שגב שהגינה הנחיות פחות או יותר, כדי שאי-אפשר יהיה לבוא אליו בטענה של שרירות. הלכנו בעקבות מה שהיה כתוב בתקנון בענין השאילתות. גם אם ההצעה אינה כוללת את האלמנטים האלה, יש עוד מקום ומרחב בו אפשר לפסול הצעה לסדר היום, אבל המבחב הזה מצטמצם. יושב-ראש הכנסת עומדת תמיד לביקורת הציבור וחברי הכנסת.

י. נבון:

היתה דוגמא של הצעה לסדר היום בענין "וולטקס". נציג הממשלה אמר שבאותו זמן ממש מתקיים משא ומתן בענין, ודין בנושא במליאת הכנסת יכול להזיק לענין. למרות שכל ארבעת חסיפיים לא היו בהצעה, בכל זאת לא אושרה. זה אינו כלול במסגרת השיקולים שכתובים פה.

אני תומך בכך שישאר סעיף (א). סעיף (ב) מצמצם את השרירות. אני מציע להוסיף סעיף (ה), שאם חבר כנסת הגיש הצעה לסדר היום והיא לא אושרה, יושב-ראש הכנסת יצטרך להסביר מדוע לא אישר אותה. כן אני מציע להוסיף סעיף בוסף, שצעה דומה לא הולתה בכנסת בארבעת השבועות הקודמים, או שתי הישיבות הקודמות של הצעות לסדר היום.

ד. ארזי:

אם יושב-ראש הכנסת אינו מאשר הצעה לסדר היום, צריך להוסיף אחת מן השתיים, או ש הדבר יעבור את הישוב-ראש והסגנים, או שתנתן זכות ערעור. או שמשאירים את הנוסח כפי שהיה, שהישוב ראש מאשר, אבל אם נכנסים לפרטים - יש לתת זכות ערעור או שתהיה החלטה של הישוב-ראש והסגנים.

ה. ישעיהו-שרעבי:

שאלת "בין היתר" יכולה למצוא את פתרונה אם נלך לפי הצעת דוד הכנסת ארזי, וניתן אפשרות ערעור. הערעור יכול להיות בפני ועדת הכנסת ולא בפני הסגנים.

מר שר:

אני מציע לחשוב בקשר לערוער, מה גם שמוצע שהוא יתנהל בפני ועדה, ובה ייאמר כל מה שלא רוצים שייאמר. התקנון כפי שהוא שאיר את הסמכות ליושב-ראש הכנסת. זו סמכות של שיקול דעת. ברגע שאומרים שעל כך יש ערעור, הופכים את הנושא לנושא מפלגתי טהור. אינני אומר שיש איזה שהוא נימוק משפטי לא לאפשר ערעור בוועדת הכנסת. אבל אני חושב שבזה פוגמים במעמד הישוב-ראש ומשנים למעשה את אופי הדיון וסדר הנהלה בבית. זו חריגה מהקיים עתה.

א. דזיאל-נאור:

על כן אני מציעה שערעור יהיה בפני יושב ראש הכנסת והסגנים.

מר שר:

ערעור בפני הסגנים על החלטת הישוב-ראש, גם מבחינת מעמד הישוב-ראש זה לא מתקבל.

ד. ארזי:

אני חושש מפני הערעור. אני בעד הצעת תיקון שתאמר: הצעה לסדר היום טעונה אישור יושב-ראש הכנסת. אחר כך יבוא סעיף מנוסח בצורה דומה לסעיף 38 הון בשאילתות. שם יהיה כתוב: "הצעה לסדר היום לא תכלול...". את ארבעת חסיפיים הללו.

מר שר:

זה לא יכול להיות ממצה. צריך לחזור להצעת חבר-הכנסת נבון. לצורך זה אני מציע שקודם תועלה הצעת המיעוט של הישוב-ראש. אחרת אין כל כלי לדון מה עומדים לומר. כל הצעה נתונה היום להכרעה על פי השם בלבד. אם מגישים הצעת מסקנות, ההצעה הופכת להיות גלויה יותר. אם יעלו למשל, הצעה של "יחסי עבודה בטלביזיה", זו יכולה להיות הצעה שיהיו בה

חריצת משפט ועלבוץ וכל דבר. עד עכשיו היושב-ראש אמר שיש לו שיקול דעת, עכשיו יהיו לו קריטריונים, ועליהם רוצים להוסיף ערעור. אם אין חומר כתוב שיאמר באמת למה התכוון המציע, על פי מה ישפטו? לכל הקריטריונים אין משמעות רבה אלא אם כן יהיו בפני היושב ראש המסקנות שמציע יושב-ראש הועדה בהצעת המיעוט 71(ב).

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: לא הייתי מערבב את שני הדברים. על ידי קביעת הקריטריונים צמצמנו את סמכות היושב-ראש. אם מציעים ערעור, מצמצמים אותה עוד יותר.

י. נבו: חבר כנסת הגיש הצעה לסדר היום. לפי המקובל היום היושב-ראש פסל אותה, ובזה נגמר העניין. אם אני כותב ליושב-ראש הועדה ומודיע שהצעת הצעה והיושב-ראש פסל, האם לא תספיל בזה? מדוע צריך לכתוב ערעור? אפשר לערער בפני ועדת הכנסת על כל דבר.

ד. ארזי: אם המינסטרפרטציה של חבר-הכנסת נבו היא בכרונה, אין צורך בערעור. אולי ננסח את המעוף בדומה לשאלות, שהצעה לסדר היום לא תכלול...

מר שר: מתי זה יתגלה? כשמציע עומד על הבמה? הבעיה היא בתוך ההצעה. כאשר מדובר בשאלות, השאלות מובנות לפני היושב-ראש והוא רואה מה היא מכילה. לגבי הצעה לסדר היום, אין לו שום כלי. הוא צריך לבחש? הכותרת אינה מגלה את התכן.

י. נבו: גם אם ההצעה תהיה מלווה בסיכום, אפשר להתחמק מלגלות את תכונה.

מר שר: חברי הכנסת חופשיים לומר בדבריהם מה שליבם חפץ, ואומרים זאת לאו דווקא עקב הצעה לסדר היום. את זה התקנון לא בא לשנות ולא בא למנוע.

ד. ארזי: הצעת הסיכום יכולה לבוא כאשר הכנסת מחליטה על דיון.

י. ש. גרוס: הסייג של "סוב-פוריזה" הוא מושג כל כך רחב. אני זוכר שני מקרים לפחות שנטענה טענת סוב-פוריזה, למרות שלא היה בכך משום סוב-פוריזה. אם מישהו ירצה להגיש הצעה לסדר היום בעניין ועדת רוזה, יטענו סוב-פוריזה בגלל זה ששני אנשים הגישו תביעה בעניין שכך דירה הקשור לוועדת רוזה?

ד. ארזי: זה לא סוב-פוריזה.

א. דזיאל-נאור: בסופו של דבר ליושב-ראש הכנסת אין אפשרות לבקר את הדברים אלא על פי ניסוחם. אם הניסוח לא יראה לו, הוא יכול להתערב וזאת להיתרון. קנה המידה היחיד הוא בכותל. אני מציעה שיהיה כתוב "היושב-ראש והסגנים", כדי שלא יגורצו מצב שהדעה המכרעת היא בידי היושב ראש והחליט משום שהוא שייך לצד שהגיש את ההצעה. שחליטה לא יהיה דבר כזה. לפעמים סגן יושב-ראש מסייע מדין אותו יותר.

א. אנקוריין: אם נדון על הערעור, אני בדעה שאנחנו צריכים לשמוע את יושב-ראש הכנסת.

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: אני מעמיד להצבעה את הצעת חברת-הכנסת דזיאל נאור, לכתוב "היושב ראש והסגנים" גם ב-(א) וגם ב-(ב). אני מעמיד זאת להצבעה נסיונית. אם יש דוב נגד ערעור - זה מניח גם את דעת היושב-ראש הכנסת. אם לא יהיה דוב - נשמע את יושב-ראש הכנסת לפני ההצבעה.

החלט: לא לכתוב "היושב-ראש והסגנים" בטעיפים (א) ו-(ב)

החלט: לא למחוק את המלה "בין היתר".

ה צ ב ע ה

בעד סעיף מס' 4 -
נגד - 4

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: לפי המקובל, כאשר יש הצעה של ועדה משנה, נשארת ההצעה נצביע על כך שנית מליאת הוועדה, או שאלה תהינה שתי גירסאות בפני המליאה.

אני מעמיד להצבעה את ההצעה שיהיה כתוב: "הצעה לא תכיל..." את ארבעת הנקודות.

החלט: לקבל את ההצעה.

מר שר: מחקת את הרישא של סעיף (ב) שזה מחמת תכנה או מחמת ניסוחה. כאן כתבנו קריטריונים לשיקול דעת יושב-ראש הכנסת. עכשיו אתה בא ואומר כיצד להפעיל שיקול דעת זה ואומר מה אסור שיהיה כתוב בהצעה לסדר היום. אלה שני דברים שונים לגמרי. אם החלט כפי שהחלט זה עתה, פירוש הדבר שצמחקה הרישא של (ב) שהיא העיקר, השיקול העיקרי שהתכן או הניסוח אינם הולמים.

י. נבון: אפשר לכתוב שהצעה לסדר היום טעונה אישור יושב-ראש הכנסת. הוא רשאי שלא לאשר הצעה לסדר היום אם מחמת תכנה ואם מחמת ניסוחה. (ב) הצעה לסדר היום לא תכיל...

א. רזיאל-נאור: לא. אני מתחילה מ-71א. הצעה לסדר היום לא תכיל דברים אלה ואלה, הצעה לסדר היום טעונה אישור יושב-ראש הכנסת. בניסוח שלי אין הפסוק שהוא רשאי לא לאשר מחמת תכנה או ניסוחה.

י. נבון: אני מבקש לדחות את ההצבעה.

מר שר: בעקבות ההצעה של חבר הכנסת נבון שנתקבלה, בהחלט אפשר לנסח זאת כך, אבל צריך לתקן את הסעיף (ב) החדש. מבחינת העתוי זה לא הגיוני. אם אני מגיש הצעה אני צריך לעתים לעסוק בנבואה. אני לא יודע שהממשלה מבקשת להביא בעוד שבועיים לדיון נושא מסויים. אי-לכך אני מבקש לחזור להצעתך הקודמת ולהוציא את סעיף 2 ולומר, שהצעה לא תעמוך לסדר היום, אם ההצעה צמדה לדיון באותו שבוע וכמה שבועות קודם לכן.

ר. ארזי: ההצעה היא שההצעה טעונה אישור יושב ראש.

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: בסעיף (ב), הצעה לסדר היום לא תכיל...

י. נבון: אני הצעתי הצעה אחרת. הצעתי שילוב של א' ו-ב', והרישא של 2.

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: אנחנו מצביעים אם יהיה כתוב בכלל סעיף א, שיושב ראש הכנסת רשאי שלא לאשר הצעה לסדר היום אם מחמת תכנה ואם מחמת ניסוחה. איך משאירים - זה ענין טכני.

ה צ ב ע ה

בעד השארת הפסקה - 4
נגד - 4

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: תהינה שתי גירסאות.

סר שר: אינך יכול לגמור בשתי גירסאות כי אתה חייב להציע הצעה לתיקון התקנון. אין כאן הסתייגויות. צריך להחליט על גירסה.

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: נצביע על כך בישיבה בשבוע הבא.

א. רזיאל-נאור: וועדת הכנסת החליטה להעביר לוועדות שתי הצעות. האחת ביחס למצילים בחופי הרחצה. היא הועברה לוועדת העבודה, וזאת בזמן שענין החופים נמצא בוועדת הפנים. הטענה היתה שזה ענין של תנאי עבודה ולכן הועברה לוועדת העבודה. בקשו שהיה ערעור על החלטה זאת ותהיה רביזיה.

דבר שני נוגע לי במישרין, לוועדת החינוך. לוועדת החינוך הועברה הצעת חבר-הכנסת בן-פורת לדון במעמדם של עובדי חינוך המסלים. אתמול אמרו בישיבה כי על הוועדה לדון רק באספקטים החינוכיים של הבעיה ואסור לה לדון בכך באופן כולל. השאלה היא מה הוחלט בוועדת הכנסת.

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: במליאה נשאלה שאלה כמה מדובר. סגן שר החינוך שאל את המציע אם הוא מדבר על עניני שכר. התשובה היתה שלא עניני השכר הם נושא הצעתו.

בענין המצילים, הדגש היה על השביתה ולא על סידרי ההצלה. אם רוצים רביזיה - תהיה רביזיה. אני מציע שנקיים זאת בשבוע הבא.